

KHUNG MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA ĐÁNH GIÁ GIỮA HỌC KỲ I
MÔN NGỮ VĂN 9

TT	Kĩ năng	Nội dung/đơn vị kiến thức	Mức độ nhận thức								Tổng % điểm
			Nhận biết		Thông hiểu		Vận dụng		Vận dụng cao		
			TN KQ	TL	TN KQ	TL	TN KQ	TL	TN KQ	TL	
1	Đọc hiểu	Thơ song thất lục bát	4	0		2	0	2	0	0	50
2	Viết	Viết bài văn nghị luận xã hội về một vấn đề cần giải quyết	0	2*	0	1*	0	1*	0	1*	50
Tổng			20	20		15+10	0	15+10	0	10	100
Tỉ lệ %			40%		25%		25%		10%		
Tỉ lệ chung			65%				35%				

BẢNG ĐẶC TẢ ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I
MÔN: NGỮ VĂN LỚP 9- THỜI GIAN LÀM BÀI: 90 PHÚT

TT	Chương/ Chủ đề	Nội dung/Đơn vị kiến thức	Mức độ đánh giá
1	Đọc hiểu	Thơ song thất lục bát	<p>Nhận biết:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhận biết được đặc trưng thể loại của thơ song thất lục bát: thể thơ, cách gieo vần, cách ngắt nhịp, nhân vật trữ tình trong thơ... - Xác định được bối cảnh lịch sử của bài thơ. <p>Thông hiểu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được hoàn cảnh, tâm trạng của nhân vật thể hiện trong bài thơ/ đoạn thơ. - Phân tích được tác dụng của BPTT nhân hoá <p>Vận dụng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nêu được thông điệp có ý nghĩa - Rút ra được bài học về trách nhiệm của bản thân trước vấn đề được gọi ra từ văn bản.
2	Viết	Viết bài văn nghị luận xã hội về một vấn đề cần giải quyết	<p>Nhận biết: nhận biết được yêu cầu của đề về kiểu văn bản nghị luận về một vấn đề cần giải quyết trong đời sống</p> <p>Thông hiểu: Viết đúng kiểu bài, đúng nội dung, hình thức.</p> <p>Vận dụng: vận dụng các kĩ năng dùng từ, viết câu, các phương tiện liên kết, các kĩ năng lập luận, biết kết hợp giữa lí lẽ và dẫn chứng để làm rõ vấn đề nghị luận; ngôn ngữ trong sáng, giản dị; thể hiện được quan điểm của bản thân về vấn đề nghị luận</p> <p>Vận dụng cao: sáng tạo về dùng từ, diễn đạt, lựa chọn lí lẽ, dẫn chứng một cách thuyết phục.</p>

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề gồm có 02 trang)

I. ĐỌC HIỂU (5,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

“Chốn Ải Bắc mây sầu ảm đạm,
Cõi giới Nam gió thảm điều hiu,
Bốn bề hổ thét chim kêu,
Đoái nom phong cảnh như khêu bất bình.

Hạt máu nóng thấm quanh hồn nước
Chút thân tàn lặn bước dậm khơi
Trông con tâm tã châu rơi
Con ơi, con nhớ lấy lời cha khuyên.

[...]

Thảm vong quốc kẻ sao xiết kẻ,
Trông cơ đồ nhường xé tâm can,
Ngậm ngùi khóc đất giới than,
Thương tâm nòi giống làm than nỗi này!

Khói Nùng Lĩnh như xây khối uất,
Sóng Hồng Giang nhường vật con sầu,
Con ơi! càng nói càng đau,
Lấy ai tể độ đàn sau đó mà?

Cha xót phận tuổi già sức yếu,
Lỡ sa cơ đành chịu bó tay,
Thân lươn bao quản vũng lầy,
Giang sơn gánh vác sau này cậy con.

Con nên nhớ tổ tông khi trước,
Đã từng phen vì nước gian lao,
Bắc Nam bờ cõi phân mao,
Ngọn cờ độc lập máu đào còn đây...”
(Trích Hai chữ nước nhà – Trần Tuấn Khải)

* *Hai chữ nước nhà* là bài thơ mở đầu cho tập *Bút quan hoài I* (xuất bản năm 1924). Bài thơ lấy đề tài lịch sử thời quân Minh xâm lược nước ta. Nhà thơ đã mượn lời của người cha là Nguyễn Phi Khanh dặn dò con là Nguyễn Trãi (trước khi ông bị quân Minh đày sang Trung Quốc) để gửi gắm nỗi lòng của mình.

*** Thực hiện các yêu cầu:**

Câu 1: (0.5đ) Đoạn trích trên được sáng tác theo thể thơ gì?

A. Thơ thất ngôn tứ tuyệt

B. Thơ lục bát

C. Thơ thất ngôn bát cú

D. Thơ song thất lục bát

Câu 2: (0.5đ) Bài thơ “*Hai chữ nước nhà*” mượn đề tài lịch sử thời kỳ nào?

A. Thời quân Tống xâm lược nước ta

B. Thời quân Minh xâm lược nước ta

C. Thời quân Thanh xâm lược nước ta D. Thời nhà Hán xâm lược nước ta

Câu 3: (0.5đ) Bài thơ là lời của ai?

- A. Lời của vị quan với dân chúng về cảnh đất nước đương thời.
B. Lời trần trối của người cha với con trước giờ vĩnh biệt, trong cảnh nước mất nhà tan.
C. Lời của nhà vua với muôn dân về cảnh nước mất nhà tan.
D. Lời của một người dân yêu nước, đau xót trước cảnh nước mất nhà tan.

Câu 4: (0.5đ) Xác định cách gieo vần trong bài thơ:

- A. Vần chân B. Vần lưng C. Vần chân, vần lưng D. Vần cách, vần lưng

Tự luận ngắn:

Câu 5: (0.75đ) Nêu nhận xét về hoàn cảnh và tâm trạng của nhân vật trữ tình trong đoạn thơ in đậm ở trên.

Câu 6: (0.75đ) Phân tích tác dụng của phép tu từ nhân hoá được sử dụng trong khổ thơ sau:

*Chốn ải Bắc mây sâu ảm đạm,
Cõi trời Nam gió thảm điều hiu,
Bốn bề hồ thét chim kêu,
Đoái nom phong cảnh như kêu bất bình.*

Câu 7: (1,0đ) Từ nội dung đoạn trích, theo em thế trẻ ngày nay được sống trong hoà bình, độc lập thì cần có trách nhiệm như thế nào trong việc giữ gìn, bảo vệ nền hoà bình, độc lập đó?

Câu 8: (0.5đ) Em hãy nêu ra một thông điệp có ý nghĩa sau khi đọc bài thơ “*Hai chữ nước nhà*”.

II. VIẾT (5.0 điểm) Trong một bài báo ở trang *cafef.vn*, ngày 30/4/2018, có viết: “Ở đời khó nhất là chọn lựa nhưng đứng trước một ngã rẽ, bạn nhất định phải đưa ra quyết định thông minh”.Viết bài văn nghị luận bày tỏ suy nghĩ của em về vấn đề trên.

.....**HẾT**.....

TRƯỜNG THCS NGUYỄN DUY HIỆU

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I

NĂM HỌC: 2024- 2025

Môn: Ngữ văn lớp 9

A. Hướng dẫn chung:

- Giáo viên dựa vào yêu cầu của *Hướng dẫn chấm* này để đánh giá bài làm của học sinh. Cần vận dụng linh hoạt và hợp lý *Hướng dẫn chấm*, tránh đếm ý cho điểm. Đặc biệt trân trọng, khuyến khích những bài viết sâu sắc, sáng tạo trong nội dung và hình thức trình bày.

- Việc chi tiết hóa nội dung cần đạt và điểm số của các câu (nếu có) trong *Hướng dẫn chấm* phải được thống nhất trong tổ chấm và đảm bảo không sai lệch với số điểm trong câu và tổng điểm toàn bài.

- Điểm lẻ toàn bài tính đến 0.25 điểm. Sau đó làm tròn số đúng theo quy định.

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	5,0
	1	D	0,5
	2	B	0,5
	3	B	0,5
	4	C	0,5
	5	Hoàn cảnh: éo le Tâm trạng: đau đớn, xót xa	0.25 0.5
	6	- Phép tu từ nhân hoá: “mây sâu”, “gió thăm” - Tác dụng: + Làm cho câu thơ sinh động, giàu hình ảnh, tăng giá trị biểu cảm + Nhấn mạnh khung cảnh đìu hiu, ảm đạm khi hai cha con phải chia li trong cảnh mất nước + Thể hiện sự cảm thông, thấu hiểu và xót xa của tác giả.	0,25 0.5
	7	Học sinh cần chỉ ra được những việc bản thân có thể làm để bảo vệ nền hòa bình, độc lập. Nêu ít nhất hai việc làm cụ thể. Chẳng hạn: - Tin tưởng, tự hào về nền hòa bình; - Tích cực tham gia các hoạt động, phong trào để góp phần bảo vệ nền hòa bình; - Phê phán những hành vi, việc làm nhằm xuyên tạc, phá hoại nền hòa bình; - Ra sức nỗ lực, phấn đấu học tập tốt;	1,0
	8	-Thông điệp: HS nêu được một thông điệp có ý nghĩa. Dưới đây là gợi ý: + Lên án chiến tranh gây ra cảnh lầm than, ly tán... +Cần phát huy lòng yêu nước, căm thù giặc...	0.5
II		VIẾT	5,0
		a. <i>Xác định được yêu cầu của kiểu bài:</i> nghị luận xã hội	0,5

	<p><i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> sự lựa chọn đúng đắn khi đứng trước ngã rẽ của cuộc đời.</p>	0,5
	<p><i>c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Xác định được các ý chính của bài viết. - Sắp xếp ý hợp lý theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận: Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của người viết. <p>Triển khai vấn đề nghị luận theo trình tự hợp lý</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giải thích vấn đề nghị luận: ngã rẽ cuộc đời là nhiều hướng, nhiều đích đến khác nhau trong cuộc đời của mỗi con người; lựa chọn là chọn giữa nhiều cái cùng loại. Như vậy, khi đứng trước những hướng đi, những đích đến của cuộc đời, ta cần có những lựa chọn đúng, phù hợp cho bản thân mình. - Biểu hiện cụ thể: lựa chọn trường học, lựa chọn công việc, lựa chọn nơi ở, lựa chọn hạnh phúc,... - Bàn luận: Sự cần thiết phải có sự lựa chọn đúng đắn khi đứng trước những ngã rẽ cuộc đời: Giúp chúng ta xác định được mục tiêu, lẽ sống của bản thân. Phát huy năng lực của bản thân, nắm bắt cơ hội, -> dễ dàng đạt tới thành công. Có những lựa chọn sai lầm sẽ dẫn đến những hậu quả nghiêm trọng, thậm chí chúng ta sẽ phải trả giá bằng cả vật chất, tinh thần, thậm chí là tính mạng... - Dẫn chứng: hành trình lựa chọn của học sinh THCS giữa việc thi vào THPT hay đi học nghề hoặc đi làm, hành trình chọn nghề của học sinh THPT,... - Giải pháp để có lựa chọn đúng đắn: <ul style="list-style-type: none"> + Mỗi người cần phải có đủ thông tin và kiến thức về những lựa chọn có sẵn, đồng thời phân tích và đánh giá những yếu tố quan trọng như giá trị, mục tiêu và tình huống để có thể đưa ra quyết định đúng đắn. + Mỗi người cần có đủ bản lĩnh, quyết đoán để đưa ra quyết định, căn cứ vào năng lực, đam mê của bản thân,... - Mở rộng, trao đổi để có cái nhìn toàn diện về vấn đề: ... <p>Bài học nhận thức và hành động: Bản thân chúng ta phải nhận thức được tầm quan trọng và cần thiết của việc lựa chọn đúng đắn. Chúng ta nên trau dồi thông tin hàng ngày, đặt ra mục tiêu từ sớm và có kế hoạch thực hiện mục tiêu để khi đứng trước nhiều lựa chọn, chúng ta không cần đắn đo và băn khoăn quá nhiều....</p> <p>* Khẳng định lại vấn đề và nêu thông điệp. ..</p>	1,5

	<p><i>d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Triển khai được các luận điểm - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. <p>Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lý lẽ xác đáng, bằng chứng thuyết phục từ cuộc sống để làm sáng tỏ ý kiến nêu trong bài viết.</p>	1,5
	<p><i>đ. Diễn đạt:</i> đảm bảo đúng chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.</p>	0,5
	<p><i>e. Sáng tạo:</i> có cách diễn đạt mới mẻ, sáng tạo.</p>	0.5